

Til Samferdselsdepartementet

Oslo, 24.9.2020

HLFs innspill til prioriteringer i NTP 2022-2033

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 67 500 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag.

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) viser til innspillmøte om Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 med bruker- og interesseorganisasjoner 10. september 2020. Her er våre skriftlige innspill.

HLFs hovedinnspill:

- HLF ber Samferdselsdepartementet om å gjeninnføre universell utforming som et hovedmål i NTP 2022-2033.
- HLF ber departementet inkludere en satsing i NTP på tale-til-tekst-teknologi, for å ivareta behovet for universell utforming av all informasjon i alle reisesituasjoner.

Universell utforming

Det var et tilbakeslag da universell utforming ble redusert fra å være et hovedmål til å bli et delmål under mobilitet i NTP 2018-2029. Norge ble i mai 2019 eksaminert av FN for oppfølgingen av konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Her ble norske myndigheter kritisert for å ha en medisinsk, diagnosebasert tilnærming til å utvikle et samfunn for alle. Hørselshemmede og funksjonshemmede ønsker ikke å bli tatt vare på som en vare på reise, men vil være passasjerer med lik tilgang til reisesikkerhet og informasjon som alle andre. Universell utforming er helt nødvendig for noen, men gir en mer trygg og sikker reise for alle. Det er et politisk mål at en større del av befolkningen skal benytte kollektivtrafikk av hensyn til klima og miljø i årene som kommer. **HLF ber derfor Samferdselsdepartementet om å gjeninnføre universell utforming som et hovedmål i NTP 2022-2033, for å sikre lik tilgang til tjenestetilbudet. Først da oppfyller Norge sine menneskerettslige forpliktelser på dette området.**

Skriftlig informasjon og tale-til-tekst-teknologi

Manglende tilgang på universelt utformet informasjon i kollektivtransporten er en av de største utfordringene for hørselshemmede. I dag gis beskjeder om uforutsette hendelser som sporbytter, signalfeil og vente på grønt lys oftest over et skurrende lydanlegg uten tilkoblet teleslynge. Det er positivt at mer og mer rute- og driftsinformasjon kommer tekstliggjort på skjermer, men når det gjelder nød og evakuering, informasjon gitt i sanntid, er dette ikke tilfelle. Dette skaper store utfordringer og unødvendig utrygghet for hørselshemmede og informasjonsbehovet er verken ivaretatt eller dekket. På grunn av dette opplever mange hørselshemmede utrygghet på reise og det kan i verste fall oppstå farlige situasjoner.

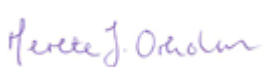
¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44, 213-230.
http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25.6102&MainContent_6263=6496:0:25.6109&Content_6496=6178:50246:25.6109:0:6562:14:::0:0

For å ivareta behovet for skriftliggjøring av all informasjon, også informasjon om nød- og evakuering, har HLF lenge argumentert for behovet for tale-til-tekst-teknologi eller talegjenkjenningsteknologi på norsk. Dersom det skjer uforutsette ting vil det være mindre ressurskrevende for en sjåfør eller konduktør at muntlig informasjon blir skriftliggjort automatisk enn å måtte skrive den manuelt. Implementering av tale-til-tekst-teknologi i samferdselssektoren vil bidra til å ivareta det kontinuerlige informasjonsbehovet for alle passasjerer. Det skjer en stadig utvikling når det gjelder denne type teknologi internasjonalt, men det trengs bedre løsninger på norsk.

HLF ber derfor departementet skriftliggjøre all informasjon som gis i kollektivtransporten og inkludere en satsing i NTP på tale-til-tekst-teknologi, for å ivareta behovet for universell utforming av all informasjon i alle reisesituasjoner.

HLF ønsker lykke til med det videre arbeidet. Ved spørsmål eller ytterligere informasjon, kontakt interessepolitisk rådgiver Hildegunn Fallang på fallang@hlf.no eller +47 98616454.

**Med vennlig hilsen
HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)**

Merete J. Orholm
Politisk sjef

Hildegunn Fallang
Interessepolitisk rådgiver